

EMINESCU

Mihai Eminescu (1850–1889) este cea mai importantă figură a literaturii române din secolul al XIX-lea și autorul cu cea mai mare influență asupra creației literare din secolul ce i-a urmat. O personalitate care a făcut epocă, acea epocă pe care istoriile literare și manualele o numesc, pe drept cuvânt, a „marilor clasici“. Puternica înrâurire a poetului, la îndemnul căruia au început să scrie cei doi prieteni ai săi, Slavici și Creangă, a făcut ca literatura română să cunoască, la sfârșit de secol XIX, momentul ei de clasicitate.

La scurtă vreme după moartea sa, și nu fără legătură cu mărturiile contemporanilor care făcuseră din extrema suferință a vieții și din „nebulia poetului“ un fundal pentru lectura poeziei sale, figura lui Eminescu a căpătat dimensiuni mitice, iar poezia sa a devenit, în mentalul colectiv al românilor, Poezia însăși. Foarte curând a fost recunoscut drept „poet național“, iar editarea operei sale a reprezentat una dintre cele mai mari provocări pentru filologia românească. În anii '30 ai secolului trecut, Perpessicius a inițiat ediția științifică de *Opere*, un act cultural unic la noi, continuat și dus la capăt, până în anii '80, de o echipă a Muzeului Literaturii Române, condusă de Petru Creția și D. Vatamaniuc. Cinci volume ale acestei ediții cuprind vasta publicistică eminesciană, texte pline de savoare și de temperament artistic, rămase totuși, până acum, puțin cunoscute publicului larg.

Cătălin Cioabă (n. 1970) este lector la Facultatea de Filozofie din Universitatea București. Doctor în filozofie, din anul 2005, al Universității din București. Stagii de studii și de cercetare la Viena, Freiburg, München, Heidelberg și Paris. Autor a mai multe traduceri de texte-sursă din filozofia germană (Heidegger, Wittgenstein). Ediții: *Mărturii despre Eminescu* (Humanitas, 2013), *Mihai Eminescu, Poezii* (Humanitas, 2014), *Mihai Eminescu, Versuri din manuscrise* (Humanitas, 2015, împreună cu Ioana Bot).

Ioan Milică (n. 1976) este conferențiar la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, specializat în lingvistică teoretică și aplicată, retorică, pragmatică și stilistică. Cărți: *Expresivitatea argoului* (2009), *Lumi discursive* (2013) și *Noțiuni de stilistică* (2014). Coeditor și membru în comitele editoriale a mai multe reviste științifice: *Diacronia* (Iași), *Text și discurs religios* (Iași), *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași. Lingvistică, Limba Română* (Chișinău).

EMINESCU

PUBLICISTICĂ
LITERARĂ

*Convorbiri literare • Curierul de Iași
Timpul • Fântâna Blanduziei*

Selecție, note și prefață de
CĂTĂLIN CIOABĂ și IOAN MILICĂ

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Notă asupra ediției

Textele au fost antologate din ediția de *Opere*, vol. IX–XIII (cf. Bibliografia de la sfârșitul volumului), și respectă, cu minime modificări, normele grafice stabilite acolo. Paternitatea lor, așa cum a fost stabilită în ediția mai sus menționată, nu a fost repusă în discuție. Selecția a constat, în majoritatea cazurilor, în reproducerea integrală a textelor; când ele au fost reproduse doar parțial, am marcat de fiecare dată excluderile cu „[...]”. Articolele au fost dispuse în ordinea cronologică a apariției lor. La sfârșitul fiecăruia apare menționată data apariției, urmată de trimiterea la locul său în ediția de *Opere* (de exemplu, în cazul primului text din volum: 18 martie 1875 | EdP IX, 106–107). În cazul articolelor cu paternitate incertă, am semnalat acest lucru la sfârșitul referințelor, după fiecare în parte.

Multe dintre articolele ce apăreau în ziarele vremii nu purtau titlu. La apariția în volum, au primit însă un titlu din partea editorilor, care reproduce primele cuvinte ale frazei de început. În ediția de față, titlurile care apar și în pagina de ziar sunt reproduse cu majuscule, în vreme ce fragmentele de început de text alese de editori drept titluri (și pe care le-am păstrat neschimbate) sunt reproduse aici cu literă de rând, renunțând la convenția parantezelor drepte, dar păstrând cele trei puncte de legătură cu textul. Articolele au apărut în majoritatea lor nesemnate, însă, atunci când purtau semnătură, cu inițiale sau pseudonim, aceasta a fost reprodusă.

Cronologia și documentarea iconografică a volumului au fost realizate de Cătălin Cioabă. Legendele ilustrațiilor, atunci când nu au fost așezate la locul lor din pagină, au fost menționate în secțiunea *Legende și credite foto*.

Calde mulțumiri i se cuvin domnului Adrian Tudurachi, cercetător la Institutul de Lingvistică și Istorie literară „Sextil Pușcariu“ din Cluj, pentru lectura sa atentă și îndreptările sugerate la secțiunea *Cronologie*.

PUBLICISTICĂ LITERARĂ

„...noi, negustorii de gogoși și de brașoave, adică noi, gazetarii, suntem foarte ocupați. [...] Căci negustoria asta, pe lângă că n-aduce nimic, nici nu te îngăduie să închizi o zi, două dugheana și să mai iei lumea-n cap, ci-n toate zilele trebuie omul să-și bată capul ca să afle minciuni nouă.“

Mihai Eminescu
scrisoare către Gheorghe Eminovici,
18 martie 1881

ΨΕΥΔΟ – ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ
DE A.I. ODOBESCU
BUCUREȘTI, 1874

Lucrul muziv sau mozaicul e genul acela de pictură care cearcă a imita, prin bucăți de marmură, de piatră colorată, de sticlă sau de lut ars, colorile naturei. La lucrări de o simetrie geometrică sau unde acele erau menite de-a fi văzute de departe, bucățile puteau fi mai mari, fără a prezenta ochiului asprimi în trecerile de la umbră la lumină, și vice-versa; la picturi însă menite să fie privite de aproape, bucățile mineralice înfățișau puncte colorate și erau numai de grosimea unui ac. Artistul își taie din sticlă și din marmură ținte de grosimea indicată, acopere o placă de metal cu un fel de aluat (care uscat devine vârtos ca piatra) și, pe când e moale încă, el schițează desemnul său și apoi înfinge țintele de colori una lângă alta, des și într-un amestec hotărât de mai nainte. O pictură în puncte de marmură, un fel de broderie în piatră; ci, pe când la broderia comună colorile deosebite sunt reprezentate printr-un fir deosebit, la mozaic fiecare împunsătură cere un alt ac. După ce placa era pe deplin lucrată și uscată, suprafața se netezea și i se da o poleitură care te face să crezi că întregul tablou a crescut în piatră și nu ar fi făcut de mâni omenești.

Difficiles nugae.¹ A înfige o singură țintă colorată pe răbdătoarea hârtie nu e nimic, dar a le așeza cu acea profuziune cu care o face autorul cărții ΨΕΥΔΟ – ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ cu vremea devin nimicuri foarte grele. Epistolă, menită a fi precuvântarea cărții *Manualul vânătorului*, ea a crescut sub mâinile autorului ei într-un volum de observații, aluziuni, descrieri, ironii și pagine de erudiție. Stilul deci e cel epistolar – al scrisorilor intime. Scrisoarea intimă înlocuiește graiul viu, conversația, de aceea lipsesc din ea grămădirile de abstracții, perioadele încărcate cu propoziții subordonate; ca și în conversații, vorbirea se mișcă în scurte propoziții principale și relațiile logice ale cugetărilor se cunosc mai mult din cuprinsul propozițiilor decât din forma gramaticală a combinării lor. Nici inorânduirea materiei nu e atât de strict ținută și cugetările se înfățișează în șirul în care s-au prezentat ca inspirații ale momentului. În sfârșit, autorul se servește de toate prerogativele stilului epistolar, chiar de post-scriptum. Astfel, luând vânătoarea din anticitate, din evul-mediu, din vremea modernă, tablouri vii ce urmează când cu răpeziciune, când încetinel, îmbrăcate într-o melancolică descripție, până ce sfârșești cartea, fără să știi cum ai ajuns la capătul ei. Limba e curată și are farmecul noutății. O mulțime de cuvinte și forme idiomatice, până acum scrise puțin sau de fel, dar a căror origine întăritoare este limba popoului nostru, fac cartea prețioasă și din punct de vedere lexical; citațiile arată gustul și cultura autorului, în sfârșit, pentru a ne servi de o locuțiune din care provine originea cuvântului

1. Vers ironic din opera poetului latin Marțial (*Epigrame*, II, 86, 9), „nimicuri chinuite“, pe care Odobescu îl pusese, ca motto, în deschiderea lucrării sale panoramice. Astfel, ironia lui Marțial la adresa poeziilor care trudesc fără har pentru a crea versuri nereușite, ironie al cărei ecou se regăsește în strofa a doua a poeziei *Criticilor mei* (1876), este valorificată, în prezentarea de carte, ca emblemă retorică a originalității și erudiției.

nuga (*arcaic noga, nogae*), nu se poate zice despre cartea autorului ceea ce se poate spune pentru altele: „*non nauci esse*“¹. De-aceea nu ne place capitolul XII, dar ca aluziune la „Societatea Academică“ treacă!

Fiindcă e propriu scrierilor bune că nu pot fi analizate așa încât să se deie o idee despre cuprinsul și forma lor și în urmă totuși reproducerea se însărcinează cel puțin parțial cu icoana operei, de aceea, urmând acest vechi și comod obicei, reproducem cap. X și XI mai în întregime lor. În ele se vor găsi: farmecul limbei, modul de-a scrie și de-a adnota a autorului, precum și-o frumoasă poveste.

18 martie 1875 | EdP IX, 106–107

CARTE PEDAGOGICĂ

A ieșit de sub tipar *Povățuitoriul la citire prin scriere după sistema fonetică* de institutorii Gheorghe Inăchescu și Ioan Creangă. La cea dintâi privire cartea se deosebește în mod favorabil prin espunerea clară și vie a metodului intuitiv. Esercțiile de intuițiune de la începutul cărții arată că nu este numai

1. În rezonanță cu „nimirile chinuite“ din epigrama lui Marțial, „*Turpe est difficiles habere nugas / Et stultus labor est ineptiarum*“ (*Epigrame*, II, 86), în acest loc e invocată o raritate lingvistică referitoare la fleacuri și nimiruri, o structură idiomatică latină întâlnită în scrierile unor autori latini precum Plaut și Apuleius și fixată, ulterior, prin traducere, în tezaurul idiomatice al unor limbi europene de cultură precum germana (lat. *non nauci esse*: „*nichts wert sein*“, „*keinen Pfifferling wert sein*“). Sugestia pe care o implică folosirea maximei latine este că lucrarea lui Odobescu e departe de a fi un fleac.

rezultatul studiilor teoretice făcute în această materie, ci totodată fructul lungii experiențe a unor învățători înzestrați de la natură cu darul de a instrui. Recomandăm această carte cu tot dinadinsul tuturor institutorilor de clasa I-a, tuturor părinților cari ar dori să învețe singuri pe copiii lor scrierea și citirea în mod ușor și interesant. Ea este un vade-mecum al învățătorului elementar și un pendent neapărat la *Metoda nouă de scriere și citire* compusă de aceiași învățători.

21 mai 1876 | EdP IX, 112

UN ZIAR NOU

Un ziar nou a apărut cu numele *Bacăul*. E de prisos a spune locul unde a apărut. Oricine poate să-l găsească.¹

26 mai 1876 | EdP IX, 116

Renumita romanțieră franceză Aurora Dudevant,...

cunoscută sub numele literar de George Sand, a murit. Această femeie rară prin talente, energie de simțământ și frumusețe e de origine germană. Despre partea tătăni-său se trage din Moritz de Saxa, fiul natural al regelui August II, despre partea mumei

1. Deși „tonul rece al semnalării“ (cf. EdP IX, 547) ar putea reflecta scepticismul și rezerva cu care scriitorul întâmpina apariția unor noi gazete, știrea se bazează totuși pe un joc lingvistic motivat de locuțiunea „a-și găsi bacăul (cu cineva)“, întrebuițată cu sensuri ca: „a da de belea“, „a da de naiba“, „a-și găsi sfârșitul“, și oglindește verva ludică a publicistului.

George Sand, desen de Alfred de Musset, 1833.

sale se trage din familia conților Konigsmarck. Relațiile ei cu Jules Sandeau, Alfred de Musset, abatele Lammenais, Francisc Chopin, prințul Napoleon (mai târziu Napoleon III) sunt destul de cunoscute; ele nu pot însă forma obiectul unei scurte notițe necrologice.

2 iunie 1876 | EdP IX, 121

POTCOAVE ORTOGRAFICE

Cetim în *Curierul Bolgradului*:

Micul format al ziarului nostru, abondentul interesant material *quu quare* am *potea* umple zilnic o așa foiță, *espiegleriile* que ne joacă Capul-lucrătoriu al Imprimeriei și suciturile *quu quare* se silește honorabilul comitetu al Scoalei centrale (domnul, patronul și padișahul unor însemnate resurse) de a ne face qua să ne dezgustăm noi de d-lor și d-lor de noi – toate aqeste ne fac de a restrânge și *aquum* deodată revista noastră etc...

Aqeste spuse, rugăm pe d-nul prefect al județului de a nu se lăsa a fi influențat de unele partizi, de *hómmeni quu o potere* zilnică, de jurăminte și de promisiuni de căință. *Quăqui* toate *quote* ei vor spune, vom reveni iarăși la proverbul „Lupul părul îl schimbă, dar naravu nu; *Niqui* salcia pom *niqui* ciocoiiu hommu“.

— Bravo *Qurierul Bolgradului*, ziar politiqu, quomerquial, agriquol! Minte la el cât glas la pește.

2 iunie 1876 | EdP IX, 121

OTRĂVIRE

Un spițer din Iași, după ce se despărțise de nevasta sa întâia, intrase în relații cu o fată de origine – cum se zice – polonă, cu care a trăit mai multă vreme. Spițerul voind să se însoare din nou a plecat în Rusia pentru a-și căuta mireasă. La întoarcerea sa în țară au declarat amorezei sale că a hotărât a se însura din nou, hotărâre cu care ea se vede că s-au arătat mulțumită. Alaltăieri, miercuri, spițerul a petrecut sara împreună cu fata despre care e vorba, cu care ocazie se vede că își vor fi luat adio și au băut împreună vin. După ce băuseră, fata-i spuse că de acum înainte tot ea are să fie nevasta lui, că tot cu dânsa se va cununa pentru totdeauna. Întrebată fiind ce voiește să zică cu aceste cuvinte, ea-i declară cumcă i-a dat vin otrăvit și că ea singură a băut asemenea din acel vin. Spițerul alergă repede acasă, dar căzu înaintea porții și, strigând după ajutor, fu pus de către calfele sale în pat, care-i și deteră un antidot, încât până acuma încă trăiește. Fata însă a murit chiar în acea sară de efectele otrăvii. Ea zace întinsă în bolta mortuară a spitalului sf. Spiridon, unde, după cât auzim, astăzi se va face autopsie.

4 iunie 1876 | EdP IX, 123

Relativ la notița *Otrăvire...*

publicată în no. 62 al *Curierului de Iași*, medicul primar al spitalului Pașcanu, d-nul dr. Lukaszewcki, ni trimite o dare de samă care rectifică notița și răspândește lumină asupra modului în care d-sa a combătut veninul. D-sa spune că d-nul asistent al farmaciei a dat otrăvitului o cantitate mare de lapte, albuș de ou etc. și că în urmă venind d-sa însuși la fața locului au ordonat un vomitiv și mai puternic și în urmă au rânduit acid tonic și cloroform, ceea ce avu de efect liniștirea bolnavului. Ceea ce

ne-a surprins însă în această rectificare este că ni se ia oarecum în nume de rău expresiile *spițer* și *calfă de spițer*. Aceasta este mai mult un semn al timpului, un semn că mult trebuie să se fi corupt limba românească pentru ca fiecare cuvânt mai vechi să fie luat drept o expresie de deconsiderare, ceea ce – se-nțelege – nici n-am avut de gând. De aceea d-nul dr. ni va ierta să-i spunem că *spițer* este cu totul ecuivalent cu germ. *Apotheker*, iar *calfă* cu *Gehilfe*, iar vorba *Apothekergehilfe id est*, *calfă de spițer*, nu știm să se fi privit vreodată ca o expresie de dispreț, decât doar din când în când în conștiința nefericitului nostru secol, în care oamenii au început a se rușina de numele onestei și folositoare lor meserii. Căci d-nul medic va concede că, oricâte titluri s-ar mai adăogi acestei meserii, ea rămâne ce este – o meserie (*Gewerbe*) și nicidecum o știință, căci ea consistă în executarea *mecanică* a ordinațiilor medicilor și *judecata* individuală joacă un rol foarte modest în acest ram de activitate.

Împrejurarea că în limba germană există mai multe expresii pentru activități analoge, că ajutorarii altor meserii se numește *Gesellen*, nu îndreptățește defel de a pretinde și de la limba românească deosebiri limbistice – după a noastră părere cu totul de prisos. Căci nouă ni se pare că oricât de identică ar fi expresia, nimănui nu-i va veni în gând de a confunda pe un maestru care fabrică sticle pentru telescopuri cu cel care fabrică sticle de vin, nici pe un spițer, care-n zilele noastre trebuie să posedeze studii solide din științele naturale, cu vraciul evului mediu, a cărui arte consista mai cu samă în scoatere de măsele și punere de bleasture. Natura acestei munci a devenit alta și e mai nobilă, iar cuvântul au luat de mult înțelesul pe care i-l indică ea. De aceea credem a avea dreptul să nu ne speriem de rigoroasele farmaceutice și să admitem neapărat numirile facultăților medicale pentru însemnarea tuturor activităților. Atunci am trebui să numim pe fiecare student de ex. *vir juvenis ornatus*, care este asemenea o numire care nu are ecuivalent real.

Tot astfel diploma de farmaceut poate să conștie numiri măgulitoare, dar noi știm că un candidat în teologie are nevoie de o cultură pregătitoare mult mai însemnată în științele naturale chiar decât un farmaceut, căci de la cel dentai se cere bacalaureatul, de la cel din urmă nu. Cu toate acestea recunoaștem îndreptățirea oricărui profesionalist de a pretinde să fie numit după cum îi convine mai bine și rugăm pe onor. cetitori să-nțeleagă *asistent* în loc de *calfă*.

6 iunie 1876 | EdP IX, 124–125

CREZUL BEȚIVILOR

Nu-i lipsită de originalitate parodia crezului ce o publicăm mai la vale și care-i demnă de vestitul Leonat¹, a cărui vorbiri cu haz au făcut pe părinții noștri să râdă și să petreacă cu cea vreme. Cine din cei mai bătrâni nu cunoaște pe vestitul Leonat din Longobarda.

Care se hrănea cu barda,
Om nu mare la statură,
Dar făcut spre băutură.

1. Poetul popular Vasile Aaron (1770–1822), pe care Eminescu îl include printre reprezentanții literaturii populare a românilor, a fost unul dintre cei mai prodigioși traducători din Școala Ardeleană. Satira *Vorbire în versuri de glume întră Leonat bețivul, om din Longobarda, și întră Dorofata, muierea sa* (1815), apreciată de Eminescu pentru substanța ei comică, se înscrie în filonul literar continuat mai apoi de scriitori ca Anton Pann, C. Negruzzi sau Ion Creangă și oglindește o atmosferă intelectuală „de-un admirabil bun simț și adesea cu mult haz”, prin care „nu se corumpea fantazia oamenilor și nu li se vicia judecata” (EdP XIII, 98).

Cuprins

Eminescu în pagina de ziar, prefață 5
Notă asupra ediției 21
Ziaristul Eminescu și epoca sa (Cronologie) 23

PUBLICISTICĂ LITERARĂ

Din Convorbiri literare

1875

ΨΕΥΔΟ – ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ DE A.I. ODOBESCU 39

Din Curierul de Iași

1876

CARTE PEDAGOGICĂ 41 UN ZIAR NOU 42 Renumita romanțieră franceză Aurora Dudevant... 42 POTCOAVE ORTOGRAFICE 44 OTRĂVIRE 45 Relativ la notița *Otrăvire*... 45 CREZUL BEȚIVILOR 47 PENTRU COMEDIA CEA DE OBȘTE 48 TESTAMENTUL LUI IOAN OTETELIȘANU 51 ZIAR NOU. Ca toate celelalte... 53 AMBASADORUL TURCIEI LA CURTEA DIN VIENA 54 Lucrarea din care mai jos publicăm o parte... 54 ȘCOALA TEHNICĂ DIN IAȘI 55 TEATRU DE VARĂ. Actorii tineri ai Teatrului național... 57 Bătrânii noștri erau practici... 59 DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI. Un corespondent al ziarului *Pesther Lloyd*... 60 ECONOMIA NAȚIONALĂ ȘI DL. A. VLĂDESCU 61 AUSTRO-UNGARIA. La 5/17 iulie s-au întâmpat în Viena... 63 CUM SE JERTFEȘTE UN REDACTOR 63 ROMÂNIA ȘI CESTIUNEA ORIENTALĂ. O telegramă din *Neue Freie Presse*... 65

DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI. În urma vremii rele, ... **66** ÎNMORMÂN-
TARE **67** GALIȚIA. O ciudată circulară... **67** RECTIFICARE **68** NU-
MIRI LA UNIVERSITATEA DIN CERNĂUȚI **68** DIANU **70** REVISTA
STATISTICĂ **71** TEATRU. Când am aflat... **73** VESTE PLĂCUTĂ **74**
ARCHI-GAGNE **75** TEATRU EVREIESC **78** SINUCIDERE. Vinerea
trecută... **80** TEATRU ÎN GRĂDINA PRIMĂRIEI. Marți s-au reprezen-
tat... **80** TURCIA. Diplomația cu mersul de culbec... **81** S-A OBRĂZ-
NICIT TURCUL **83** ANTIHRIST **84** CĂRȚI DIDACTICE **85** O
DIAGNOZĂ SUPERFICIALĂ **85** SERBAREA ANIVERSARĂ PENTRU
ÎNFIINȚAREA DE ZECE ANI A INSTITUTULUI ACADEMIC DIN IAȘI **86**
ARHEOLOGIC **88** În sara sosirei... **89** SOCIETATEA ACADEMICĂ **89**
De la o vreme încoace... **90** MALTRATARE **91** Alaltăieri în 29 sep-
tembrie... **92** FANTAZIA ÎN TELEGRAME **94** ÎNCEPUTURILE RO-
MÂNILOR **96** STRADELE. În epoca preistorică... **96** ROMÂNII DIN
MORAVIA **97** NEGLIGENȚĂ **98** STUDENȚII DIN VIENA **98** TEA-
TRU. Duminica trecută... **101** TEATRU. În marginile restrânse... **101**
TURCII NOȘTRI **102** CE SE-NTÂMPLĂ DIN NESUPRAVEGHEREA CĂ-
NILOR **103** REVISTA TEATRALĂ. Joia trecută s-au reprezentat... **104**
ROBIE MODERNĂ **111** REVISTA TEATRALĂ. Despre trei reprezenta-
ții... **114** BIBLIOGRAFIE. Atragem atenția... **122**

1877

FOAIE NOUĂ. *Colectorul literar pentru ambele sexe*... **124** TRIUMFURI
IEFTENE **126** LITERATURĂ DIN BOTOȘANI **127** SCANDAL **130**
PRELEGERILE JUNIMEI. Duminica trecută dl. Vasile Conta... **130**
ÎNTUNECIME DE LUNĂ. Ieri preste zi... **133** VREMEA **134** BALUL
ROMÂNIEI JUNE **134** VICOLUL. Prin scrisoarea... **136** POȘTA. Din
cauza vicolului... **136** TEATRU. Cu mulțămire deosebită anun-
țăm... **137** TEATRU. Joia trecută s-a reprezentat, în beneficiul... **139**
PRELEGERILE JUNIMEI. Duminică în 6 c. dl. A.D. Xenopol... **141**
MONUMENTE **142** CONSERVATORUL DIN IAȘI **145** CONCERTUL
FRIEMANN **147** REVISTA TEATRALĂ. *Moartea lui Petru cel*
Mare,... **148** Se pare că pesimiștii... **155** *CONVORBIRILE LITE-*
RARE **157** Presa română este poate... **158** HIMEN **159** *Agence Russe*
capătă din Constantinopole... **161** Evenimentele se grămădesc... **164**

INUNDARE **164** SCUMPIREA PÂNEI **165** Corpurile legiuitoare... **166** SHAKESPEARE **167** STRADELE. România este... **168** ROMÂNIA LIBERĂ **169** DE LA CALAFAT **170** STEAUA ROMÂNIEI **172** Puțini au fost pân-acuma... **173** INCENDIU **175** SINUCIDERE **176** TURBURĂRI COPILĂREȘTI **179** COMITETELE PENTRU AJUTORUL RĂNIȚILOR **180** PROBLEME PEDAGOGICE **181** I.C. MAXIM **185** NECROLOG. În noaptea... **186** PENSIONATUL NORMAL DE DOMNIȘOARE. Dumineca trecută spre sară... **187** ITALIA. Starea sănătății Papei... **189** SIMEON MARCOVICI **190** MESERIILE **190** TÂRNOVA **193** POMĂRITUL ÎNTOCMIT CU DEOSEBITĂ PRIVIRE LA GRĂDINA ȘCOLARĂ **195** RUMĂNISCHE SKIZZEN **199** Această parte netraductibilă a unei limbi... **200** O recenziune... **202** MALTRATARE. Aflăm cu părere de rău... **203** GLOBUL **204** CARTE NOUĂ. A ieșit de sub tipar... **208** La anul 1774... **209** CONFERENȚĂ. Conferința ținută... **212** DIVIZIA A PATRA **213** SINUCIDERE **213**

Din manuscrise

STRÂNGEREA LITERATURII NOASTRE POPULARE **214** Domnilor, progresul omenirii... **217** Dar domnilor!... **217** Celor ce vor o purificare absolută a limbei... **217** Fiecare lucru poartă în sine în-suși... **219** ZIARE NOUĂ. Bucureștii au fericirea... **220** Ce să vă spun? Iubesc acest popor... **222**

Din *Timpul*

1877

ÎNTUNECIME TOTALĂ **223** BĂLCESCU ȘI URMAȘII LUI **224** UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ **229** Drumurile s-au troienit... **230** Multe am avut de zis... **231** DOROBANȚII **233**

1878

Dl. Candiano Popescu,... **236** O NOTIȚĂ STRĂINĂ RELATIVĂ LA LITERATURA ROMÂNĂ **237** REPREZENTAȚIILE ROSSI **239** TENDENȚE DE CUCERIRE **241** PAȘTELE **246** De câte ori făceam observațiile noastre... **252** Din Petersburg ne sosește știrea... **254**

B. PETRICEICU HASDEU, *CUVENTE DEN BETRĂNI* – LIMBA ROMÂNĂ VORBITĂ ÎNTRE 1550–1600 **258** ROMÂNII PENINSULEI BALCANICE **264** „Pe arborel tăcerii crește fructul ei, pacea“... **266** „Vorbe, vorbe, vorbe!“... **267** Astronomia corpurilor cerești... **271** Ministerul Agriculturii,... **273** PANDARUS, VORNICEL DE NUNTĂ **274**

1879

Nu știm de unde și până unde... **277** În zădar ar încerca cineva... **284** Mașinele mânate... **288** *VĂRFUL CU DOR* **292** Aseară, duminică, dl. Matei Millo... **297** Cestiunea art. 7... **295** TEATRU ROMÂNESC **297** Ieri s-a citit... **298** Alaltăieri, luni dimineața... **306** Un cenușar român... **307** Roșii, începând de la oratorii lor... **309** Ocupați cu strângerea de material... **313** Ștefan Miclea, vechi rector al Universității din Iași,... **316** În ședința de ieri a Camerei... **317** Prin încetarea din viață... **318** *DESPOT VODĂ* Dramă în cinci acte de Vasile Alecsandri **320** La ce servește discuția de cuvinte,... **324**

1880

Ca un fel de refugiu... **326** Unul din miturile cele mai semnificative... **328** Sunt în lumea aceasta oameni... **331** CONFERINȚA D-LUI T. MAIORESCU ȚINUTĂ DUMINECĂ LA 24 FEVRUARIU ÎN SALA ATENEULUI DESPRE VISURI **333** Bătuți pe toată linia... **336** Schimbări mari... **342** Acum două săptămâni... **346** MODEL DE STIL **348** Cancelarul s-a întors... **348** UN NOU JURNAL NAȚIONALE-LIBERALE **350** Cea mai slabă dintre apucăturile sofistice... **353** *Românul* de ieri,... **354** Există o seamă de spirite... **355** Camera radicalilor,... **358** Un incident foarte neplăcut... **359** Sfintele Paști ne-au venit... **362** NOTIȚE BIBLIOGRAFICE **363** O însărcinare publică,... **368** Observasem cu oarecare mirare... **370** Astăzi fiind prima întrunire... **372** CONCERTUL D-LUI WIEST **374** Ieri la 5 1/4 seara... **377** D. Dimitrie Sturza, raportorul comisiei Senatului... **379** Există, se vede... **382**

1881

Apropiindu-se alegerile... **385** LOUISE MICHEL **388** ROMÂNII DIN VIENA **391** Foile române din Ardeal... **392** Atât ne mai lipsea,... **393**

Ziua de ieri a fost... 396 Presa și opinia publică europeană... 400 Se zice... nu afirmăm,... 401 Între legendele noastre naționale... 406 Reprezentațiile d-nei Giacinta Pezzana-Gualtieri... 409 Ziarele străine ne aduc știrea... 411 Habemus Papam... 413 D-NA PEZZANA 415 Și iarăși bat la poartă... 416 A aștepta să culegi altceva... 420 Zilele din urmă... 422 Era un obicei înainte... 424 Statua lui Eliad... 427 De când cu aplanarea arzătoarelor cestiuni orientale,... 428 Dl. C.A. Rosetti are circularomanie... 429 POETUL ALECSANDRI ȘI STUDENȚII ROMÂNI DIN VIENA 431 Goana în contra ovreilor... 431 De la venirea d-lui Conta la ministeriu... 433 Electivitatea magistraturii,... 436 Din Teleorman aflăm... 438 În *Scrisoarea a zecea*... 440 E destul ca un corp... 440 La congresul literaților din Viena... 443 *Românul*, ținând seamă de-un articol de fantazie... 446 Acuzațiunea ridicată în contra cabinetului Catargiu... 449 ECOURILE BANCHE-TULUI 453 Curtea de apel din Iași... 454 LITERATURĂ POPULARĂ. PALAVRE, ANECDOTE, TACLALĂ Ș.A. 455 Sâmbătă seara s-a reprezentat... 457 Cu timpul... 457 Astăzi se încep alegerile... 459 Ieri s-a reprezentat... 461 De câte ori poziția cancelarului Germaniei... 463 Dl. N. Basarabescu, până mai ieri slujbaş al statului,... 464 Mâne are a se descoperi... 465 Presa este pe deplin liberă în țară la noi... 468 O, eufemism!... 470

1882

CRONICA ANULUI 1881 470 Din Franța ne-a venit ieri știrea... 471 UN CABINET NOU 471 Citit-a vreodată... 474 PABLO DE SARASATE 477 *Babele* au trecut... 480 Odată apucând... 484 Am descris pân-acum... 486 În seara de 30 martie,... 487 *COLUMNA LUI TRAILAN* 491 VASILE CONTA 493 Ce ți-e cu omul iscusit!... 495 Locke, filozoful englez... 496 Cine-ar citi foile din Capitală... 499 *Alexandria*, povestea... 499 Anton Pann ne spune... 501 Ni se pare că vorbim destul de limpede... 502 După cum ne asigură ziarele... 506 Sunt o seamă de medici... 507 Friguri de reforme... 509 E greu a afla... 510

1883

Se-ncheie... **511** *Dacia viitoare*, iată titlul... **514**

Din *Fântâna Blanduziei*

1889

ZIUA DE MÂNE **518**

Bibliografie **521**

Credite foto **523**